

Pouta

Dětství je to co dávno kdysi
bývalo a dnes ze sna visí
jak provázek a zbytek pout
jež lze i nelze rozetnout

Třeba nám život jinak káže
kdo moudrý je ten nerozváže
motouzek co nás s dětstvím spíná
a krásná pouta neroztíná

1. Jedná se o lyrickou nebo epickou skladbu? Vysvětlete.
2. Co je tématem básně? Vyjádřete pocity lyrického subjektu.
3. Pojmenujte motivy v básni.
4. Vysvětlete název.
5. Proč nás dětství tak významně ovlivňuje?
6. Uveďte druh rýmu.
7. Charakterizujte jazykovou stránku básně.
8. Najděte v textu obrazná pojmenování, určete jejich druh.
9. Proč je v první strofě odsazeno slovo kdysi?
10. Najděte antonyma kde slovům: dětství, moudrý, neroztínat.
11. Najděte v textu synonyma.
12. V druhé strofě doplňte interpunkci. Proč ji v básni autor neužívá?
13. Jaký vid užívá u sloves v druhé strofě? Jaký to má podle Vás význam? Uveďte slovesa v opačném vidu.
14. Najděte v textu zdobněliny. Proč je autor užívá?

Odpovědi:

1. Lyrickou. Zachycuje pocity, dojmy, nálady.
2. Vzpomíná na dětství a říká, že jeho prožitky jsou důležité i v dospělém životě. S dětstvím jsme spojeni pouty, která můžeme zpřetrhat, ale kdo je moudrý, tak to neudělá. V básni vyjadřuje pocit klidu, které nám vzpomínka na dětství přináší, okouzlení dětstvím. Pointu můžeme chápat také jako hledání smyslu lidského života, tajemství, které náš život obestírá.
3. Motiv dětství, domova, bezpečí.
4. Se svým dětstvím jsme spjati na celý život.
5. Získáváme první zkušenosti, názory na svět. Individuální odpověď.
6. Jedná se o sdružený rým.
7. Používá spisovnou češtinu, knižní slova: káže, spíná, které ozvláštňují text.
8. Přirovnání: visí jak provázek a jak zbytek pout. Metafora: dětství ze sna visí, motouzek co nás s dětstvím spíná.
9. Umožňuje čtenáři uvědomit si, že dětství je něco dávného.
10. Antonyma: stáří, hloupost, roztínat.
11. Synonyma: dávno - kdysi, motouz – provázek.
12. Třeba nám život jinak káže, kdo moudrý je, ten nerozváže motouzek, jež nás s dětstvím spíná, a krásná pouta neroztíná. Dává možnost čtenáři, aby si sám rozložil významy.
13. U sloves káže, spíná, neroztíná užívá nedokonavý vid, vyjadřuje tím děj, který stále probíhá. U slovesa nerozváže užívá vid dokonavý. Když poutá rozvážeme, kontakt se svým dětstvím ztratíme. Dokonavé např. přikáže, dokáže, sepne, nerozetne, nedokonavé: nerozvazuje.
14. Provázek, motouzek. Zdrobněliny přibližují dobu dětství.